

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD – 2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr.198

Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/4214 din „28” 10. 2015

La nr.03/3-2004 din 07 octombrie 2015

**Ministerul Dezvoltării Regionale
și Construcțiilor**

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.320/2012, Codul contravențional, Legea nr.436/2006, Legea nr.1111/1997, Legea nr.39/1994, Legea nr.1324/1993).

Anexă potrivit textului:

- 1) Raportul de expertiză anticorupție - 3 (trei) file;
- 2) Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Viorel CHETRARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative (Legea 320/2012, Codul contravențional, Legea 436/2006, Legea 1111/1997, Legea 39/1994, Legea 1324/1993)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, ceea ce corespunde art.73 din Constituție și art.47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.art.6-11, 35, 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul este elaborat în scopul excluderii neconcordanțelor între prevederile Legii nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe și normele legislație naționale în vigoare în domeniu.

Prin proiect se propune:

- completarea Codului contravențional cu sancțiuni pentru încălcarea prevederilor legale în domeniul exploatării fondului de locuințe;
- completarea competențelor consiliilor locale în domeniul exploatării fondului de locuințe;
- excluderea din legislația în domeniu a prevederilor care au devenit caduce.

d. Suficiența argumentării. Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului. Autorul a specificat condițiile care au determinat elaborarea acestuia, principalele prevederi și locul actului în sistemul legislației în vigoare. Promovarea proiectului este binevenită și necesară.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele statului în ceea ce privește reglementarea relațiilor în domeniul exploatării fondului de locuințe, care sunt în beneficiul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Potrivit prevederilor Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică plasează pe pagina web oficială, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la examinarea deciziei, anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei care trebuie să conțină: argumentarea necesității de a adopta decizia, termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul de decizie și pot prezenta sau expedia recomandări, datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

La momentul efectuării expertizei anticorupție proiectul este plasat pe portalul guvernamental *particip.gov.md*.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

La pct.7 art.II din proiect privind expunerea în redacție nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional

„(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șefii, adjuncții, specialiștii serviciilor publice locativ-comunale și amenajare, șefii serviciilor publice de exploatare a fondului de locuințe și adjuncții lor, inclusiv șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău.”

Cu referire la persoanele competente să încheie procese-verbale din cadrul preturilor de sector a municipiului Chișinău, în cazul contravențiilor de la art.165, 170-175, 180, 181, menționăm că sintagma „șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău” este una prea largă și ambiguă.

Astfel, potrivit organigramelor preturilor din municipiul Chișinău, plasate pe pagina electronică a Primăriei, în componența acestora intră:

- Secția administrație publică,
- Secția generală,
- Secția social-economică,

- Secția tineret, cultură și sport,
- Secția arhitectură, construcții și renovare,
- Secția coordonare, imobile și servicii comunale

Considerăm că dreptul de a constata contravențiile prevăzute la art.165, 170-175, 180, 181 Cod contravențional și de a încheia procese-verbale ține de competența Secției coordonare, imobile și servicii comunale, lucru care reiese și din denumirea acesteia. Însă, din norma alin.(2) art.417 din Cod, expusă în redacție nouă în proiect, rezultă că dreptul de constatare a contravențiilor enumerate și de încheiere a proceselor-verbale se acordă șefilor și specialiștilor tuturor unităților din cadrul preturilor de sector a municipiului Chișinău, ceea ce constituie un nonsens și o depășire a atribuțiilor de serviciu a acestora.

Recomandarea: În scopul evitării oricăror interpretări ambigue, referitoare la persoanele de competență cărora ține constatarea contravențiilor de la art.165, 170-175, 180, 181 Cod contravențional și încheierea proceselor-verbale, propunem autorului completarea redacției noi a alin.(2) art.417 Cod contravențional pct.7 art.II din proiect, cu sintagma „responsabile de domeniul exploatarea fondului de locuințe” la final.

2. Conflicte ale normelor de drept

La pct.7 art.II din proiect privind expunerea în redacție nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional

„(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șefii, adjuncții, specialiștii serviciilor publice locativ-comunale și amenajare, șefii serviciilor publice de exploatare a fondului de locuințe și adjuncții lor, inclusiv șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău.”

Deși redacția nouă a alin.(1) art.417 Cod contravențional nu prevede preturile de sector a municipiului Chișinău în calitate de agenți constatatori pentru contravențiile de la art.165, 170-175, 180, 181, redacția nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional, totuși, stabilește că șefii și specialiștii unităților din cadrul preturilor de sector a municipiului Chișinău sunt în drept să constate contravențiile menționate și să încheie procese-verbale pentru acestea. Astfel, dacă serviciile publice locativ-comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe sunt menționate atât în redacția nouă a alin.(1), cât și în redacția nouă a alin.(2) art.417 din Cod, atunci preturile de sector ale municipiului Chișinău figurează doar în alin.(2), prin care se creează un conflict între aceste două prevederi.

Recomandarea: Propunem autorului:

- fie excluderea sintagmei „inclusiv șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău” din redacția nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional pct.7 art.II din proiect,
- fie completarea redacției noi a alin.(1) art.417 Cod contravențional pct.7 art.II din proiect cu sintagma „precum și de Preturile de sector a municipiului Chișinău”.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct.7 art.II din proiect privind expunerea în redacție nouă a alin.(1) art.417 Cod contravențional

„(1) Contravențiile prevăzute la art.165, 170-175, 180, 181 se constată de serviciile publice locativ-comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe.”

În redacția nouă a alin.(1) art.417 Cod contravențional, propusă de autor la pct.7 art.II din proiect, se stabilește că calitatea de agenți constatați, inclusiv pentru contravențiile de la art.165 din Cod, o dețin serviciile publice locativ-comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe.

Totodată, potrivit prevederii de la alin.(1) art.411 Cod contravențional, *contravențiile prevăzute la art.108, 161-169 se constată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.*

Luînd în considerare că proiectul nu prevede excluderea constatării contravențiilor de la art.165 din Cod din competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, calitatea de agent constator o vor avea atât Agenția, cât și serviciile publice locativ-comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe. Adică, prin proiect se stabilesc atribuții paralele pentru entități diferite, ceea ce va putea avea drept rezultat:

- lipsa clarității în ceea ce privește delimitarea atribuțiilor structurilor menționate,
- comiterea abuzurilor din partea reprezentanților acestora prin constatarea contravenției în paralel, sau
- refuzul de a constata încălcarea dreptului de acces la echipamentele de măsurare, făcînd trimitere reciprocă la obligația constatării contravenției respective de către reprezentanții celeilalte entități.

Recomandarea: Propunem autorului excluderea cifrei „165” de la pct.7 art.II din proiect, privind expunerea în redacție nouă a alin.(1) art.417 din Cod sau completarea proiectului cu o prevedere nouă, prin care să fie exclusă din competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică constatarea contravenției de la art.165 din Cod.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

La pct.2 art.II din proiect privind completarea art.176 Cod contravențional

„Articolul 176, după cuvântul „prestatorului” se completează cu cuvântul „administratorului” și cu sintagma „energie termică” după sintagma „de alimentare cu”.”

Recomandarea: Luînd în considerare că în art.176 din Cod cuvântul „prestatorului” se repetă de două ori, iar sintagma „de alimentare cu” de trei ori, în scopul asigurării unei mai bune clarități, propunem autorului concretizarea normei prin stipularea expresă că completările enunțate se aplică în denumirea articolului și în conținutul acestuia.

La pct.3 art.II din proiect privind completarea art.180 Cod contravențional cu alin.(15)

„(15) Încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor manifestată prin: ...”

Considerăm inoportună completarea art.180 din Cod, care reglementează încălcarea legislației cu privire la locuințe, cu prevederi referitoare la încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor, în timp ce art.177 din Cod prevede încălcarea legislației și documentelor normative în construcții. Cu alte cuvinte, prevederi alin.(15) se regăsesc, mai mult, la art.177 Cod contravențional decît la art.180.

Recomandarea: Propunem autorului excluderea prevederilor de la alin.(15) pct.3 art.II din proiect, cu care se completează art.180 Cod contravențional și completarea art.177 din Cod cu normele respective.

La pct.3 art.II din proiect privind completarea art.180 Cod contravențional cu alin.(19)

„(19) Afișarea în afara panourilor informative (publicitare) a diverselor informații ...”

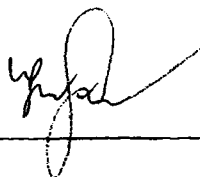
Articolul 364 Cod contravențional reglementează încălcarea legislației cu privire la publicitate, motiv pentru care suntem de părerea că este oportună completarea articolului prenotat cu dispoziția de la alin.(19), cu care se completează art.180 din Cod, și care se referă la afișarea diverselor informații în afara panourilor informative.

Recomandarea: Propunem autorului excluderea prevederii de la alin.(19) cu care se completează art.180 Cod contravențional și completarea art.364 din Cod cu norma respectivă.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr.977 din 23 august 2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr.62 din 19 aprilie 2013, de către

Vadim Gheorghită
inspector principal, Direcția legislație și expertiză anticorupție
27 octombrie 2015

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**de lege privind modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative (Legea 320/2012, Codul
contravențional, Legea 436/2006, Legea 1111/1997, Legea 39/1994, Legea 1324/1993)**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	<p>La pct.7 art.II din proiect privind expunerea în redacție nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional „(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șefii, adjuncții, specialiștii serviciilor publice locativ-comunale și amenajare, șefii serviciilor publice de exploatare a fondului de locuințe și adjuncții lor, inclusiv șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău.”</p>	<p>Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)</p>	<p>Cu referire la persoanele competente să încheie procese-verbale din cadrul preturilor de sector a municipiului Chișinău, în cazul contravențiilor de la art.165, 170-175, 180, 181, menționăm că sintagma „șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău” este una prea largă și ambiguă.</p> <p>Astfel, potrivit organigramelor preturilor din municipiul Chișinău, plasate pe pagina electronică a Primăriei, în componența acestora intră:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Secția administrație publică, - Secția generală, - Secția social-economică, - Secția tineret, cultură și sport, - Secția arhitectură, construcții și renovare, - Secția coordonare, imobile și servicii comunale <p>Considerăm că dreptul de a constata contravențiile prevăzute la art.165, 170-175, 180, 181 Cod contravențional și de a încheia procese-verbale ține de competența Secției coordonare, imobile și servicii comunale, lucru care reiese și</p>	<p>În scopul evitării oricăror interpretări ambigui, referitoare la persoanele de competența cărora ține constatarea contravențiilor de la art.165, 170-175, 180, 181 Cod contravențional și încheierea proceselor-verbale, propunem autorului completarea redacției noi a alin.(2) art.417 Cod contravențional pct.7 art.II din proiect, cu sintagma „responsabile de domeniul exploatarei fondului de locuințe” la final.</p>

			din denumirea acesteia. Însă, din norma alin.(2) art.417 din Cod, expusă în redacție nouă în proiect, rezultă că dreptul de constatare a contravențiilor enumerate și de încheiere a proceselor-verbale se acordă șefilor și specialiștilor tuturor unităților din cadrul preturilor de sector a municipiului Chișinău, ceea ce constituie un nonsens și o depășire a atribuțiilor de serviciu a acestora.	
2	La pct.7 art.II din proiect privind expunerea în redacție nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional „(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șefii, adjuncții, specialiștii serviciilor publice locativ-comunale și amenajare, șefii serviciilor publice de exploatare a fondului de locuințe și adjuncții lor, inclusiv șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău.”	Prevederi contradictorii în proiect	Deși redacția nouă a alin.(1) art.417 Cod contravențional nu prevede preturile de sector a municipiului Chișinău în calitate de agenți constatați pentru contravențiile de la art.165, 170-175, 180, 181, redacția nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional, totuși, stabilește că șefii și specialiștii unităților din cadrul preturilor de sector a municipiului Chișinău sunt în drept să constate contravențiile menționate și să încheie procese-verbale pentru acestea. Astfel, dacă serviciile publice locativ-comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe sunt menționate atât în redacția nouă a alin.(1), cât și în redacția nouă a alin.(2) art.417 din Cod, atunci preturile de sector ale municipiului Chișinău figurează doar în alin.(2), prin care se creează un conflict între aceste două prevederi.	Propunem autorului: - fie excluderea sintagmei „inclusiv șefii și specialiștii unităților din cadrul Preturilor de sector a municipiului Chișinău” din redacția nouă a alin.(2) art.417 Cod contravențional pct.7 art.II din proiect, - fie completarea redacției noi a alin.(1) art.417 Cod contravențional pct.7 art.II din proiect cu sintagma „precum și de Preturile de sector a municipiului Chișinău”.
3	La pct.7 art.II din proiect privind expunerea în redacție nouă a alin.(1) art.417 Cod contravențional „(1) Contravențiile prevăzute la	Instituirea atribuțiilor paralele	În redacția nouă a alin.(1) art.417 Cod contravențional, propusă de autor la pct.7 art.II din proiect, se stabilește că calitatea de agenți constatați, inclusiv pentru contravențiile de la art.165 din Cod, o dețin serviciile publice locativ-	Propunem autorului excluderea cifrei „165” de la pct.7 art.II din proiect, privind expunerea în redacție nouă a alin.(1)

	<p>art.165, 170-175, 180, 181 se constată de serviciile publice locativ-comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe."</p>		<p>comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe. Totodată, potrivit prevederii de la alin.(1) art.411 Cod contravențional, contravențiile prevăzute la art.108, 161-169 se constată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Luînd în considerare că proiectul nu prevede excluderea constatării contravențiilor de la art.165 din Cod din competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, calitatea de agent constator o vor avea atât Agenția, cât și serviciile publice locativ-comunale și amenajare și serviciile publice de exploatare a fondului de locuințe. Adică, prin proiect se stabilesc atribuții paralele pentru entități diferite, ceea ce va putea avea drept rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lipsa clarității în ceea ce privește delimitarea atribuțiilor structurilor menționate, - comiterea abuzurilor din partea reprezentanților acestora prin constatarea contravenției în paralel, sau - refuzul de a constata încălcarea dreptului de acces la echipamentele de măsurare, făcînd trimitere reciprocă la obligația constatării contravenției respective de către reprezentanții celeilalte entități. 	<p>art.417 din Cod sau completarea proiectului cu o prevedere nouă, prin care să fie exclusă din competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică constatarea contravenției de la art.165 din Cod.</p>
4	<p>La pct.2 art.II din proiect privind completarea art.176 Cod contravențional „Articolul 176, după cuvîntul „prestatorului” se completează cu cuvîntul „administratorului” și cu sintagma „energie</p>	<p>Alte obiecții</p>		<p>Luînd în considerare că în art.176 din Cod cuvîntul „prestatorului” se repetă de două ori, iar sintagma „de alimentare cu” de trei ori, în scopul asigurării unei mai bune clarități,</p>

	termică” după sintagma „de alimentare cu”.			propunem autorului concretizarea normei prin stipularea expresă că completările enunțate se aplică în denumirea articolului și în conținutul acestuia.
5	La pct.3 art.II din proiect privind completarea art.180 Cod contravențional cu alin.(15) „(15) Încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor manifestată prin: ...”	Alte obiecții	Considerăm inoportună completarea art.180 din Cod, care reglementează încălcarea legislației cu privire la locuințe, cu prevederi referitoare la încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor, în timp ce art.177 din Cod prevede încălcarea legislației și documentelor normative în construcții. Cu alte cuvinte, prevederi alin.(15) se regăsesc, mai mult, la art.177 Cod contravențional decât la art.180.	Propunem autorului excluderea prevederilor de la alin.(15) pct.3 art.II din proiect, cu care se completează art.180 Cod contravențional și completarea art.177 din Cod cu normele respective.
6	La pct.3 art.II din proiect privind completarea art.180 Cod contravențional cu alin.(19) „(19) Afișarea în afara panourilor informative (publicitare) a diverselor informații ...”	Alte obiecții	Articolul 364 Cod contravențional reglementează încălcarea legislației cu privire la publicitate, motiv pentru care suntem de părerea că este oportună completarea articolului prenotat cu dispoziția de la alin.(19), cu care se completează art.180 din Cod, și care se referă la afișarea diverselor informații în afara panourilor informative.	Propunem autorului excluderea prevederii de la alin.(19) cu care se completează art.180 Cod contravențional și completarea art.364 din Cod cu norma respectivă.